

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

NR. 470 /DPSS
DATA 25.02.2011

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
156, 08.03.2011

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare, republicată*”, inițiată de doamna deputat Ileana Cristina Dumitrache – PSD (Bp. 747/2010).

I. Principalele reglementări

Această propunere legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, vizând, în principal, următoarele:

- anularea cerinței de autorizare și control al furnizorilor de produse și servicii cu impact asupra securității nucleare;
- redefinirea fazelor de autorizare a instalațiilor nucleare;
- înlocuirea sintagmei „*proprietar*” cu „*deținător*”.

II. Observații

1. Anularea cerinței de autorizare și control al furnizorilor de produse și servicii cu impact asupra securității nucleare reprezintă o schimbare majoră în sistemul de reglementare național în domeniul nuclear și poate compromite siguranța în funcționare a instalațiilor nucleare.

Redefinirea fazelor de autorizare a instalațiilor nucleare îndepărtează cerințele legii de situația reală a ciclului de viață a acestora și de bunele practici la nivel internațional.

2. Propunerea legislativă urmărește, în principal, înlăturarea prevederilor referitoare la autorizarea de către Comisia Națională pentru Controlul Activității Nucleare (CNCAN) a sistemelor de management implementate de furnizorii de produse și servicii pentru instalațiile nucleare.

Trebuie precizat că autorizarea sistemelor de management implementate de furnizori este necesară doar pentru acele organizații care furnizează produse și servicii cu impact asupra securității nucleare.

Având în vedere contribuția importantă a calității produselor și serviciilor pentru exploatarea în siguranță a instalațiilor nucleare, demonstrată prin experiența internațională privind managementul furnizorilor și contractorilor, putem susține că procesul implementat de CNCAN reprezintă o bună practică în domeniu și ne exprimăm dezacordul cu privire la eliminarea prevederilor care conferă baza legală pentru activitățile CNCAN în acest domeniu.

Înlăturarea controlului exercitat de CNCAN prin reglementarea, autorizarea și supravegherea furnizării de produse și servicii importante pentru securitatea instalațiilor nucleare, în perioada în care relansarea construcției unităților 3 și 4 ale Centralei Nuclearoelectrice (CNE) Cernavodă este iminentă, poate compromite siguranța viitoarei funcționări a acestora. Conceptul verificat de CNCAN pe perioada construcției unităților 1 și 2, asemănător controlului exercitat de Autoritatea de Reglementare în Domeniul Nuclear din Finlanda (STUK), în prezent, la construcția reactorului nuclear Olkiluoto 3, este singura modalitate de control pe perioada construcției, astfel încât să existe siguranța funcționării viitoare a centralei, fără a afecta populația și mediul.

Practica autorizării și supravegherii de către CNCAN a furnizării acestor produse și servicii, reglementată de *Legea nr. 111/1996*, este verificată și demonstrată ca benefică pentru funcționarea în siguranță a instalațiilor nucleare din România. Evaluarea sistemului de reglementare implementat de CNCAN pentru asigurarea calității în domeniul nuclear față de standardele internaționale, efectuată în cadrul grupurilor de lucru ale asociației Western European Nuclear Regulators Association (WENRA), a arătat că România are

cea mai bună rată de implementare a cerințelor Agenției Internaționale pentru Energie Atomică de la Viena (AIEA).

Contrar afirmațiilor din *Expunerea de motive*, precizăm că atât *Legea nr. 111/1996*, cât și setul de norme CNCAN privind cerințele sistemului de management al calității aplicate activităților nucleare, stabilesc că responsabilitatea întregului proces de aprovizionare cu produse și servicii conform standardelor impuse revine titularului de autorizație pentru instalația nucleară. Prin emiterea autorizațiilor pentru sistemele de management implementate de furnizori, CNCAN menține controlul independent al acestora fără a degreva titularul de autorizația pentru instalația nucleară de vreo responsabilitate.

Luând în considerare argumentele prezentate în *Expunerea de motive*, menționăm câteva practici internaționale apropiate de cele ale CNCAN:

- în Finlanda, STUK are o practică de control a activităților furnizorilor mai laborioasă decât a CNCAN. STUK evaluează specificațiile tehnice ale furnizorilor de produse și servicii pentru centralele nucleare, auditează sistemele de management ale acestora și participă la testarea produselor;

- Autoritatea de reglementare în domeniul nuclear din Statele Unite ale Americii, Nuclear Regulatory Commission (NRC), participă la controale organizate la principalii furnizori de produse și servicii destinate centralelor nucleare, după criterii bine stabilite;

- în alte state, în care rata construcțiilor nucleare este semnificativă (spre exemplu China), există calificări controlate de stat pentru furnizorii oficiali de produse și servicii în domeniul nuclear;

- în Germania controlul se exercită prin certificarea sistemelor de management de către firme recunoscute de către autoritatea de reglementare în domeniul nuclear (spre exemplu TÜV).

3. Textul propunerii legislative face o segregare a fazelor de autorizare prin reducerea celor referitoare la instalațiile nucleare față de cele pentru instalațiile radiologice. Trebuie precizat că *Legea nr. 111/1996* a fost modificată consecutiv referitor la acest subiect tocmai pentru a acoperii toate situațiile întâlnite în realitate în ciclul de viață al instalațiilor nucleare și radiologice. Procesul de autorizare pentru instalațiile radiologice complexe este similar celui urmat pentru instalațiile nucleare.

Trebuie evitată confuzia între etapele majore din ciclul de viață al unei instalații (menționate în observațiile incluse în propunerea legislativă) și fazele de autorizare. În funcție de specificul unei instalații și al activităților asociate cu aceasta, procesul de autorizare se desfășoară în faze, pentru fiecare etapă din ciclul de viață (exemplele includ autorizațiile parțiale emise pentru construcție,

avizele emise pentru fazele punerii în funcțiune, autorizarea lucrărilor majore de reparații/retehnologizare care pot fi necesare în timpul vieții operaționale etc.). Menționăm că avizele, permisele, aprobările etc., emise de CNCAN, constituie forme de autorizare (legea menționează numai autorizațiile majore, restul formelor de autorizare/aprobare fiind definite în norme).

Propunerea de eliminare a unor faze de autorizare este nejustificată, deoarece se bazează pe confuzia dintre etapele majore din ciclul de viață al instalației și fazele de autorizare.

În sprijinul menținerii actualei clasificări a fazelor de autorizare a instalațiilor nucleare, bazată pe experiența practică a CNCAN în acest domeniu, prezentăm următoarele exemple concrete:

- reactorul nuclear de cercetare VVR-S al institutului IFIN-HH a fost oprit definitiv în anul 1992. Cerințele de autorizare de securitate nucleară și radiologică specifică acestei situații nu corespundeau standardelor internaționale pentru exploatare sau dezafectare. Practica a impus introducerea fazei de conservare, corespunzător situației fizice existente la acea dată. În literatura de specialitate și standardele internaționale, această fază este, de obicei, denumită „*oprire permanentă în vederea dezafectării*”. Autorizația emisă pentru o instalație aflată în această stare include condiții specifice pentru „*conservarea*” instalației (operarea nu este permisă, dar trebuie efectuate activități specifice pentru întreținerea instalației și prevenirea degradării acesteia);

- reactorul de cercetare TRIGA al SCN Pitești a fost modernizat pentru îmbunătățirea performanțelor de securitate nucleară. Cerințele acestei perioade sunt specifice fazei de autorizare de modificare a reactorului nuclear (modificare majoră/retehnologizare);

- unitățile 1 și 2 ale CNE Cernavodă au fost autorizate pentru faza de „*funcționare de probă*”, în vederea confirmării condițiilor de exploatare în siguranță, la putere nominală, pe termen lung. Conform practicii internaționale, în faza de „*funcționare de probă*”, denumită „*trial operation*”, trebuie efectuate activități specifice de monitorizare și de calibrare.

4. La **pct. 6** al inițiativei legislative se propune înlocuirea termenului „*proprietar*” cu „*deținător*”.

În prezent, CNCAN eliberează autorizații persoanelor care răspund juridic pentru activitățile desfășurate. Acestea pot fi proprietarul, utilizatorul sau operatorul, așa cum este prevăzut în textul actual al *Legii nr. 111/1996*.

Considerăm că „*deținătorul instalației nucleare*” este o formulare incertă. Din punct de vedere juridic, *lato sensu*, prin deținere se înțelege deținere sub

orice titlu, respectiv *posesie, proprietate, închiriere etc.* În sens restrictiv, deținere înseamnă *posesie*.

Referirea la „*deținătorul*” instalației introduce incertitudine în stabilirea responsabilităților pentru asigurarea securității nucleare. În conformitate cu legislația în vigoare, atât proprietarul, cât și operatorul unei instalații nucleare (dacă este diferit de proprietar) trebuie să dețină autorizații eliberate de CNCAN, care includ condiții specifice pentru rolul respectiv. Această abordare este necesară pentru a se asigura că toate părțile cu rol în luarea deciziilor care ar putea afecta securitatea nucleară au responsabilități clar definite și răspund pentru consecințele acțiunilor lor.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă,

Emil BOC

Domnului senator **Mircea Dan GEOANĂ**

Președintele Senatului